

Balle Nedergaard fra 1700.

Tegnet 1991 af Jorgen Michaelsen.

Historier fra Balle Sogn

Balle Sogns
Lokalhistoriske Forening
2012

Forord

7. udgivelse af "Historier fra Balle Sogn"

Historier fra Balle Sogn, opleves fortsat som en succes for foreningen, og bestyrelsen har med glæde udvalgt artikler ud fra Vagn Lihn Kristensens store udvalg af historier fra hele sognet.

Vi har erfaret, at hæftet i stor udstrækning er købt af personer med interesse for lokalhistorie fra Balle sogn. Hæftet er dels brugt som samleobjekt eller som julehilsen til familie og venner.

Det er derfor med glæde, at vi kan præsentere et nyt hæfte i rækken af - Historier fra Balle Sogn. Vi prøver at bringe både nyere og gamle historier, der så vidt muligt dækker hele sognet.

Alle vore medlemmer modtager automatisk et hæfte årligt.

Hvis der er ønske om at købe flere hæfter, kan det ske ved at kontakte et bestyrelsesmedlem, der altid ligger inde med nogle hæfter.

Prisen for et hæfte er 25 kr. Hvis hæftet skal sendes pr. post betales porto oveni.

Foreningen har de sidste mange år fået indsamlet historier og beretninger fra dagligdagen i Balle sogn ved hjælp af vores lokalhistoriske konsulent, Vagn Lihn Kristensen. Han har gennem samtaler med beboere fra sognet og forskning i gamle bøger og protokoller fundet en masse oplysninger frem, som belyser noget af sognets historie.

Hvis der er en eller anden, der har en god ide til lokale fortællinger, og ting, der har historisk interesse, som lokalhistorisk forening kunne arbejde videre med, vil vi være meget taknemmelige for en henvendelse.

Kontakt da en fra bestyrelsen, der gerne vil tage en snak om det.

Obs.: Foreningen er meget interesseret i at få lov til at låne - kun låne - billeder eller andre effekter, som viser noget om dagliglivet, personer, huse, gårde eller landskaber, alt hvad du synes der kan være af interesse for Balle Sogns Lokalhistorie.

Vi håber, at hæftet bliver til glæde for dig og din familie.

Bestyrelsen

Indhold

Æresmedlem Vagn Lihn Kristensen	Side 5
Kampesten fundet på Overgård Mark	Side 7
Lærer Torpe ved Øster Bording Skole	Side 8
Haveforeningen Bøgely	Side 12
Historien om "Gludbjerg"	Side 15
Den glemte ejendom	Side 23
Sognefogeder i Balle sogn	Side 28
Balle kirkegård	Side 35
Balle præstegård	Side 39
"Grønhøjgaard", Jordkærvej 35	Side 44
Kort over Øster Bording før og nu	Side 48

Balle Sogns Lokalhistoriske Forening

Lokalhistorisk konsulent:

Vagn Lihn Kristensen

Lindeparken 1A III, dør 1, Alderslyst

8600 Silkeborg

Tlf. 2370 7200 - e-mail: lihn@pc.dk

© 2012 Balle Sogns Lokalhistoriske Forening

Oplysninger fra hæftet, må gerne benyttes med henvisning til kilde.

Billederne i hæftet er fra foreningens arkiv samt fotos af Vagn Lihn Kristensen m.fl.

Redaktion:

Vagn Lihn Kristensen

Hanne Just Pedersen

Korrektur:

Else Drejer

Jørgen Stadil

Lis Thavlov

Layout, dtp og omslag:

Frede Skipper

Hæftet koster 25 kr. og kan købes hos bestyrelsens medlemmer:

Formand Hanne Just Pedersen, Vesterbakken 3 b, 8600 Silkeborg

Tlf. 2218 9211

Else B. Drejer, Jordkærvej 8, 8600 Silkeborg

Tlf. 8685 5209 - 2146 8283

Bodil Skov, Øster Bordingvej 54, 8600 Silkeborg - Tlf. 8685 5220

Kasserer Herluf Winther, Toftebakken 19, 8600 Silkeborg

Tlf. 2781 5089

Regner Jørgensen, Sinding Østervej 5, 8600 Silkeborg - Tlf. 8685 5296

Samt hos:

Silkeborg Arkiv, Hostrupgade 41 A - Tlf. 8722 1924

Forlag: Lokalhistoriske Foreninger i Silkeborg Kommune.

"Historier fra Balle Sogn" er udgivet i samarbejde med Silkeborg Arkiv.

Trykt hos Silkeborgs Kommunes Indkøbskontor.

Æresmedlem Vagn Lihn Kristensen

Af Hanne Just Pedersen

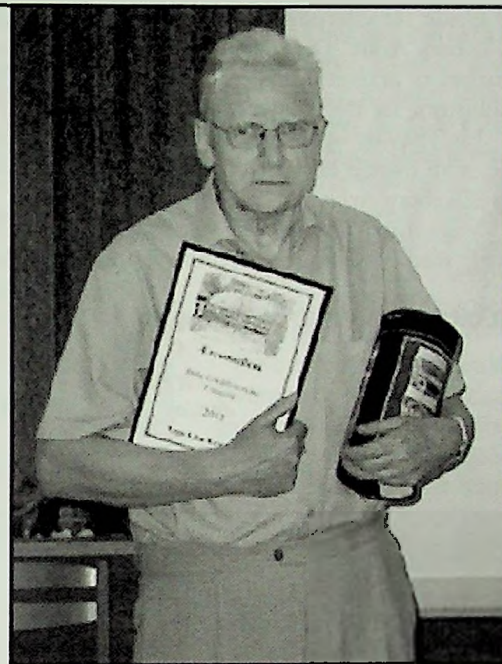
Til jubilæumssammenkomsten i Øster Bording Forsamlingshus den 28. september 2011 blev Vagn Lihn Kristensen udnævnt til æresmedlem.

Vagns interesse for lokalhistorie startede med morfaderen Niels Lihn og morbroderen Holger Lihn, som havde efterladt deres notater til Vagn.

Vagn var 11½ år, da han i marts 1952 skrev de første linjer.

Han har samlet og nedfældet utallige fortællinger fra mange personer i hele det gamle Balle sogn.

Historierne er blevet underbygget af besøg hos Silkeborg Arkiv, de gamle protokoller på Landsarkivet i Viborg, Rigsarkivet i København og optegnelser af lokalhistorikeren Rasmus Mortensen.

Vagn var med til at stifte Balle Sogns Lokalhistoriske Forening

Den blev stiftet i 1991 med det formål at medvirke til indsamling og opbevaring af bevaringsværdige dokumenter, skøder og billeder med mere fra

sognet. Vagn har med stor iver gennem årene samlet mange fortællinger og fakta om ejendomme, huse og familier i sognet.

Når flere oplysninger kommer frem, giver det nye spor og relationer, som Vagn fortsat travler op, så historien vokser konstant i tid og omfang til glæde for eftertiden. I 2008 overrakte Vagn meget af sit materiale til Silkeborg Arkiv. Det skete ved en reception, hvor foreningen overrakte 37 mapper til arkivet. Mapperne indeholder ca. 6.800 sider ejendoms- og lokalhistorie fra Balle sogn samt omkring 1.800 billeder.

Lis Thavlov og andre talere roste det omfattende og righoldige materiale, som mange lokalhistorikere og slægtsforskere herefter får adgang til på Silkeborg Arkiv.

Vagn Lihn udtrykte en stor tak til borgere fra Balle sogn for deres hjælp med oplysninger, beretninger og billeder fra og om sognet.

Et citat som Vagn ofte bruger

*”At leve udi Tiden
og ikke vide Tiden
er som ikke at være til ”*

Af Arild Huitfeldt.

Fakta
Niels Lihn (1868-1952)
Holger Lihn (1903-1994)
Rasmus Mortensen (1884-1965)

Kampesten fundet på Overgård Mark

Af Vagn Lihn Kristensen

Jens Heine Overgaard fra ”Balle Overgaard” fortæller: Omkring starten af 1900'tallet pløjede min farfar, Jens Jensen Overgaard, hen over en stor sten, hvor ploven blot slæbte hen over den. Stenen var ca. 2,30 meter lang. Det var omkring Andreas Jensens ejendom, Overgårdvej 8, Overgård Mark, at stenen blev fundet. Der blev sendt bud efter en dygtig stenklover, kaldet Anders Ulv, fra Funder Nørhede. Han var god til at kløve sten, og

stenen her kløvede han på langs, så der blev tre sten på over 2,30 meter i længden. Ved siden af blev der mange læs skærver.

De tre sten blev af Harald Overgaard placeret i den gamle køkkenhave øst for blomsterhaven, og en fjerde sten blev placeret som bæk ved stuehusets østgavl, hvor den findes i dag.

Fakta
Jens Heine Overgaard (1931-)
Harald Overgaard (1896-1974)
Jens Jensen Overgaard (1864-1948)
Andreas Jensens (1891-1968)

**Lærer Torpe ved
Øster Bording Skole**
Af Vagn Lihn Kristensen

Øster Bording Skole blev bygget i 1905 og indviet den 16. november. Den var med 29 elever, hvoraf fem kom fra Vester Bording. De havde før gået i Sinding Skole. Lærer Niels Peter Larsen var vikar, indtil Johan Pedersen Torpe kunne tiltræde den 1. juli 1906. Niels Peter Larsen havde været lærer ved Balle Friskole og boede Øster Bordingvej 5 i Balle Huse, hvor friskolen blev holdt de sidste år, hvorefter han flyttede til København.

De nye skolebygninger i Øster Bording, Hvinningdal og Balle Kirkeby var alle sparsomme opført efter forholdene dengang. I 1958 søgte lærerne om at få indrettet badeværelse og vandskylende toilet i de tre skoler. Indtil da havde man haft et gammeldags wc med en spand, som læreren måtte tømme indholdet ud af i haven og grave det ned.

**Johan Torpes vej til
lærerstillingen**

Johan Torpe blev uddannet som cigarmager i Stege og arbejdede som sådan nogle år i København. Han læste til lærer på Vordingborg Seminarium, hvorfra han dimitterede i 1901. Herefter var han elev på statens etårige kursus for derefter at arbejde to år som lærer på "Bøgildgaard" Drengehjem ved Kjellerup.

Torpe søgte den opslåede stilling ved Øster

Bording Skole, men da han havde bundet sig for en to års periode ved "Bøgildgaard" kunne han først tiltræde den 1. juli 1906.

Torpe var en særdeles aktiv sportsmand og via den lige så aktive sportspige Marie Skovlund fra "Skovlund" på Hestehavevej i Balle Kirkeby, stiftede han kendskab med Balle sogn.

Familien Torpe

Johan Torpe blev gift den 19. juni 1908 i Balle Kirke med Marie Sørensen Skovlund.

Marie og Johan Torpe fik syv børn, som alle blev født i Øster Bording Skole.

- Ejnar Torpe.....født den 16. marts 1910 - dør 2005
- Karen Margrete Torpe.....født den 22. oktober 1911 - dør 2008
- David Torpe.....født den 28. december 1912 - dør 2005
- Ingeborg Torpe.....født den 17. februar 1915 - dør 1995
- Helge Torpe.....født den 1. maj 1917 - dør 1995
- Frede Torpe.....født den 28. september 1918
- Anna-Lisa Sofie Torpe.....født den 9. maj 1922 - dør 1976

Alle børnene fik gode uddannelser og gode stillinger. Ejnar som bankdirektør for Handels- og Landbrugsbanken i Silkeborg, Karen Margrete som økonoma ved Grenå Sygehus, David som gårdejer, Ingeborg blev lærer og Helge administrerende direktør ved Lego i Billund fra 1958. Anna-Lisa havde altid været svagelig og boede hjemme ved sine forældre.

Torpe som foreningsmand

Torpe var en særdeles aktiv mand for Balle sogn. Han var således formand for den radikale valgorganisation, og han blev opfordret til at opstille for Kjellerupkredsen til landstinget. Han var i 12 år fra 1921 medlem af sognerådet for det radikale venstre, hvor han sad i vejudvalget og forsørgelsesudvalget. Derudover var han medlem af menighedsrådet i Balle og i bestyrelsen for biblioteksforeningen. Torpe var igennem mange år i bestyrelsen for det radikale Silkeborg Venstreblad, og han var referent til Silkeborg Avis.

Lærer Torpe holdt også aftenskole i Øster Bording Skole, og han fik oprettet en ungdomsskole, hvortil der kom elever fra fire sogne. Han gjorde en stor indsats for forsamlingshuset i Øster Bording, som også var blevet opført i 1905. Lærer Torpe var en foregangsmand inden for gymnastikken, hvor han også var leder. I maj 1907 stiftede han en ungdoms- og foredragsforening, og han har været med til at stifte så godt som alle husmandsforeningerne i Hids Herred.

Familiefaderen

Som familiefader var Torpe også meget aktiv. Således fortæller den ældste søn Ejnar: *"Når noget var sagt, stod det til troende. Vi kom næsten alle på mellemskole i Silkeborg, når vi blev 10 år. Vi måtte hjælpe i haven, hvor et stort stykke var med grøntsager, kartofler m.v. Der var også en blomsterhave. Min mor var meget musikalsk ligesom familien Skovhund. Vi havde et stueorgel, som dog næsten aldrig blev brugt. Min far var ikke musikalsk, men han beklagede sig ikke, når han skulle synge ved en begravelse, for det var dengang skik og brug for en landsbylærer. Under sygdom, som der bestemt ikke var meget af, var det læreren fra Sinding, der måtte træde til, men det var med forskudt skoletid, idet han jo også skulle passe Sinding Skole".*

Lærer Torpe gjorde utrolig meget for sine børn, således lejede han lillebilchauffør Dines Jensen, Balle Kirkeby til at køre dem til Sønderjylland, hvor han viste og fortalte om historiske steder. Ligeledes gik turen også til Møn for her at besøge familien.

Hver morgen blev en mælkejunge stillet ud på hjørnet af vejen til Sinding, og senere på formiddagen kom mælkekusken retur med sødmælk fra Sinding Mejeri.

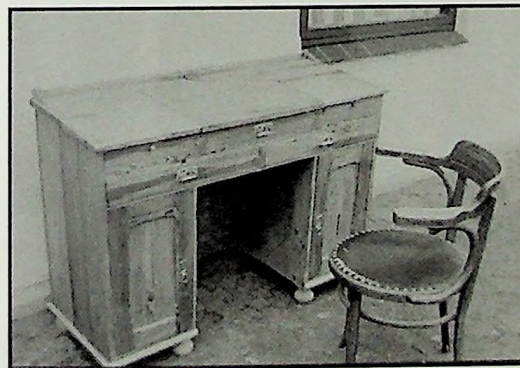
I en skov som Torpe havde købt på Nørhedevej, hentede hele familien lyng, som blev bundet i knipper til optænding i boligen og skolens kakkellovne. *"Vi måtte alle hjælpe med at samle kvas og lyng, som vi børn måtte bære hjem"*, fortæller Karen Margrete. Når vi gik i skoven, blev vi stillet op på en lang række med far forrest og så vi børn efter alder; dog således, at den mindste Anna-Lisa gik lige efter far og med mor bagest.

Tiden som pensionist

Som pensioneret lærer flyttede familien til Thorsgade 47, Silkeborg, i 1940. Lærer Torpe cyklede meget, idet han aldrig har haft kørekort. Han var ofte på biblioteket efter bøger til dem alle tre, idet datteren Anna-Lisa boede hjemme på grund af sin svagelighed. Lærer Torpe blev ved med at være tilsynsforordnet ved eksamen på Silkeborg Seminarium til 1960-61.

Marie Torpe døde 1962, lærer Johan Torpe i 1963 og Anna-Lisa i 1976, alle på Thorsgade 47, Silkeborg.

De blev begravet på Balle kirkegård.

Lærer Johan Torpes skrivebord og stol.

Haveforeningen Bøgely

Af Vagn Lihn Kristensen

Ejere af ejendommen "Bøgely", matr. nr. 11b, 11c, Balle Nørreemark, oprettet 1844-45 fra Thøger Thomsens gård, "Damgaarden", Sinding Hovvej 3, Balle Kirkeby. Jordarealet var på knap 30 tdl., hvoraf noget var eng ned til Gubsø.

- 15.09-1845 1. Jens Thomsen
- 17.04-1863 2. Jens Rasmussen
- 10.01-1913 3. Rasmus Jensen
- 07.10-1929 4. Niels Pedersen
- 1958 5. Christian Marius Mikkelsen
- 08.06-1967 6. Silkeborg Kommune

På Viborgvej 70, Balle Nørreemark, finder vi Haveforeningen Bøgely.

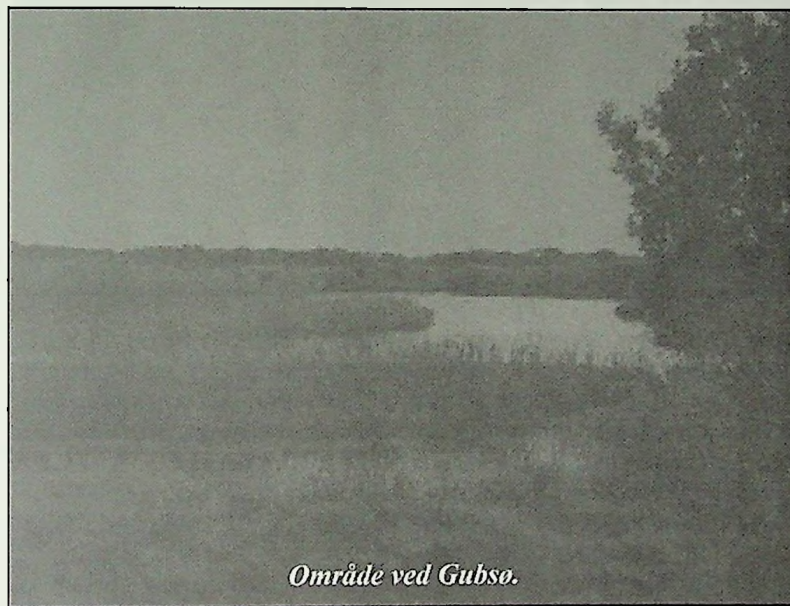
Området var oprindeligt en gård fra 1845, som i 1967 blev opkøbt af Silkeborg Kommune. Bygningerne var da temmelig forsømte og blev nedbrudt af kommunen.

Ejendommens jord lå hovedsageligt vest for Viborg landevej, men ved Silkeborg Kommunes køb, mageskiftede man med gårdejer Marius Stenholt, Viborgvej 73, så kommunen overtog jordarealerne øst for Viborgvej ved Bøgely og Marius Stenholt fik jorden ved sin gård på vestsiden af Viborgvej.

Jorden på østsiden af Viborgvej ved Bøgely er temmelig bakket med en slugt mellem Balle Nørreemark og Sejling sogn, kaldet Balle Krog.

Der hørte et engareal til ejendommen. Det grænsede mod nordøst til Skæggær bæk, som kommer fra Gubsø og løber til Skæggær og ud i Lemming å.

Haveforeningen Bøgely med 90 haver

Jorden ved ejendommen "Bøgely" blev udstykket til Haveforeningen Bøgely med 90 haver, som ligger smukt ned mod vandløbet fra Gubsø.

"Bøgely" var ikke ejendommens navn, men opstod først, da havekolonien blev anlagt.

Jens Thomsen overtager ejendommen i 1845

Jorden hørte oprindeligt til "Damgaarden", Sinding Hovvej 3, som var ejet af selvejergårdmand Thøger Thomsen, Balle Kirkeby. Dennes bror Jens Thomsen, overtog i 1845 knap 30 tdl. agerjord som sin arv efter deres far gårdejer Thomas Jensen, "Damgaarden", Balle Kirkeby.

Jens Thomsen blev gift 1. gang i 1842 i Balle Kirke med Ane Kirstine Hansen. Der var to børn i ægteskabet, Thomas Peter Jensen født i 1843 og Mette Margrethe Jensen i 1846.

Jens Thomsen blev gift 2. gang i 1855 i Sejling Kirke med Ane Marie Jensen. Der var også to børn i dette andet ægteskab, Zidse Kirstine Jensen og Ane Jensen. Begge piger blev gift med Jens Kristian Rasmussen fra Balle Kirkeby.

Jens Thomsen var væver ved siden af landbruget.

Jens Rasmussen overtager ejendommen i 1863

Ane Marie Jensen, der blev enke i 1862, blev samme år gift igen med ungkarl Jens Rasmussen.

Der var en søn i ægteskabet, Rasmus Jensen født i 1866 på Balle Nørremark, som overtog ejendommen i 1913.

Jens Rasmussen tjenestegjorde ved 14. regiment 8. kompagni som menig nr. 19 fra den 18. januar 1864 til den 28. maj 1864 som forstærkningsmand. Han blev ikke såret eller taget til fange i krigen, men han søgte og fik en erindringsmedalje i 1876.

I 1913 søgte han om en livsvarig hædersgave på 100 kr. om året, som han modtog første gang den 29. december 1913.

Rasmus Jensen overtager ejendommen i 1913

Ved folketællingen i 1916 boede Jens Rasmussen og Ane Marie som aftægtsfolk hos deres ugifte søn Rasmus Jensen, der havde overtaget ejendommen i 1913.

Rasmus Jensen blev gift i 1919 i Balle Kirke med Ane Agnes Karoline Martine Jørgensen.

I ægteskabet var der to børn, Ejler Jensen født i 1919 og Mary Jensen i 1920, begge født på Balle Nørremark.

Niels Pedersen overtager ejendommen i 1929

Den næste ejer er Niels Peder Pedersen. Han blev gift i 1929 i Lemming Kirke med Jenny Marie Pedersen Vesterskov. I ægteskabet blev der født fem børn: Dødfødt drengbarn i 1930, Ruth født i 1931, Henry i 1934, Rita i 1938 og Birgit i 1941.

Niels Pedersen købte ejendommen i 1929. Om jorden, der var meget bakket, sagde Niels Pedersen gerne: "*Det er nu meget praktisk, for man kan gå oprejst og samle kartofler op*".

Niels Pedersen vandt en ny bil i et lotteri. Han solgte bilen og for pengene fik han stråtaget på ejendommen udskiftet med fast tag.

Året efter blev han beskattet for beløbet, men da havde han brugt alle pengene og havde store problemer med at få skattegælden afviklet. Som Niels Pedersen sagde: "*Selv for min værste fjende vil jeg ikke ønske, at han vinder en bil*".

Efter Niels Pedersens død havde Jenny igennem flere år bestyrere på ejendommen. Hun fik først lagt elektrisk strøm ind i 1944. Hun kom på Kejlstuplund Plejehjem, hvor hun døde i marts 2004.

Christian Mikkelsen overtager ejendommen i 1958

Den næste ejer var Christian Marius Mikkelsen, der købte ejendommen som ungkarl. Han havde forskellige husbestyrerinder ansat, bl.a. Lis, som han blev gift med.

I den tid Christian Mikkelsen boede på ejendommen, var der brand to gange. Første gang var en tidlig morgen anden pinsedag kl. 6, hvor et lyn slog ned og antændte noget halm i laden. Det gav en vældig røg, uden at der skete nogen større skade.

Anden gang eksploderede en petroleumskakkelovn inde i stuen. Heller ikke denne gang skete der store skader. Såvel brandvæsenet som naboen, gårdejer Hans Bak, der var brandfoged, mødte op. Hans Bak med en brandspand med håndpumpe.

Christian Mikkelsen havde en god kvægbesætning. I 1963 var han medlem af kvægavls- og kontrolforeningen i Sinding afdelingen.

I 1967 solgte Christian Mikkelsen gården og flyttede til Resdal, Serup sogn. Herefter arbejdede han en overgang på Grundfos, Bjerringbro.

Historien om "Gludbjerg"

Af Vagn Lihn Kristensen

"Gludbjerg", "Gludbjerghus" eller "Guldberghus", Øster Bordingvej 14, Balle Huse, er et gammel kendt sted i Balle sogn, som blev opført omkring 1670 af proprietær på "Vester Kejlstrup", Lauritz Christoffersen Baggesen som bolig for en skytte, hvis fornemste opgave var at holde ulvene i ave. Lauritz Christoffersen Baggesen var søn af Christoffer Pedersen der var litteratus i Århus (*lærd mand; belæst mand*).

Christian Fischer købte Silkeborg Slot med herregården "Vester Kejlstrup" den 21. december 1661. Som bestyrer og senere ejer af "Vester Kejlstrup" valgte han sin bror Clemen Thomasen Fischer, som hurtigt solgte "Vester Kejlstrup" til sine to svigersønner, som sammen drev herregården.

Den ene svigersøn, Iver Knudsen gift med Kirsten Clemen Fischer, trækker sig imidlertid hurtigt ud af fællesskabet og overtager i stedet Silkeborg Kro.

Ejer af "Vester Kejlstrup" - Lauritz Christoffersen Baggesen

Den anden svigersøn Lauritz Christoffersen Baggesen blev således eneejer af "Vester Kejlstrup" og skrev sig nu som proprietær og selvbesidder.

Lauritz Christoffersen Baggesen var tingskriver i Skanderup Birk med bolig i kongebyen Skanderborg og havde tjent kongen både i militær og civil tjeneste. Han førte en del processer mod bønderne.

Lauritz Christoffersen Baggesen havde som ejer af "Vester Kejlstrup", hvorunder samtlige huse og gårde i Balle sogn var fæstegods, store problemer med ulvene, som efter den sidste svenskekrig 1658-1660 havde fået stor udbredelse og voldte stor plage for fæstebønderne i såvel Balle som Sinding og de omkringliggende sogne.

I sine erindringer skriver Thomas Pedersen, at hans farfar Daniel Pedersen har fortalt, at der levede ulve i dalen i området Øster Bording skov vest for Jordkærvej og i dalen Aarskrogen mellem Øster Bording og Sinding Mark.

Vi kender også "Ulvdalsgaard", nu Buskelundtoften 8, Kjærsgård

Mark, hvor ulvene i dalen/slugten (*nu Risumvej*) mod Kjærsgård Mølle holdt til i store flokke.

Men Lauritz Christoffersen Baggesen har godt kunne se fordelene både for sig selv og for fæstebønderne i at få ulvebestanden kraftig nedskåret eller helt udryddet.

Han lod derfor omkring 1670 opføre en bolig - "Gludbjerg" - midt i sognet til en skytte/opsynsmand.

Udflytning af smedjen efter den store brand i Balle by

Det næste vi hører om "Gludbjerg" er ved den store bybrand i Balle by (Gl. Balle) den 14. maj 1790, hvor seks gårde, smedjen og skolen brændte. Brandstifteren Elisabeth Nielsdatter blev straks anholdt, da hun meldte sig selv.

Smedjen i Gl. Balle nedbrændte totalt og var da beboet af smed Jens Michelsen. Han var gift med Mette Pedersdatter, som var datter af gårdbruger Peder Rasmussen og Maren Christensdatter i Kjærsgaard.

Ved siden af smedjen i Gl. Balle havde Jens Michelsen lidt avl. Stedet bestod af Hartk. 3 Skp. 2 Fdk (*Hvor stort et afkast jorden kunne give, altså en skatteberegningsform for skattemyndighederne*)

Efter branden blev følgende opgjort: Bygningernes 18 fag er brændt, dertil det meste af hans indbo, samt 5 lam og 10 tdr. korn.

Smedjen må hurtigt efter branden være udflyttet til "Gludbjerg", da man dårligt kunne undvære en smed, og her sad brandstifteren Elisabeth Nielsdatter indespærret "holdt under vagt i smedjen" imellem forhørene fra den 28. juni til den 5. juli 1790. Herefter blev hun overført til Viborg Arresthus og indsattes her som væverske, medens retssagen mod hende blev ført. Elisabeth Nielsdatter dør den 9. maj 1791 i arresthuset i Viborg.

Ved folketællingen i 1801 lever Jens Michelsen som smed og bonde med avl i "Gludbjerg" sammen med sin kone Mette Pedersdatter, og så har de konens søstersøn Jens Pedersen på 13 år boende.

Branden i Gl. Balle gav problemer for Niels Hastrup

Alle huse og gårde var endnu fæstegods under herregården "Vester Kejlstrup", som i 1786 var blevet købt af proprietær Niels Hastrup. Han hæftede derfor for opførelsen af de nedbrændte bygninger.

Det gav ham i øvrigt store økonomiske problemer. Først købet af "Vester Kejlstrup" i 1786, så giftermålet i 1788 med frøken Mette Christine Lund fra "Sejlgård" i Funder sogn, og så branden i 1790. Niels Hastrup må derfor sælge nogle af sine fæstegårde til selveje. Den første, han solgte, var Kjærsgaard Mølle i 1794.

Jens Pedersen overtager "Gludbjerg"

Jens Pedersen købte "Gludbjerg" den 4. december 1815 for 4.000 rigsbankdaler. Stedet stod opført som en smedebygning. Han var i 1812 blevet gift i Balle Kirke med Anna Margrethe Nielsdatter fra Øster Bording. De fik fire børn, Mette Katrine, Else Marie, Niels og Thomas.

I 1816-1817 flyttede Jens Pedersen sin smedje til Gl. Balle. I årene 1831 til 1837 var han smed i Hvinningdal By. Fra 1837 bor familien i Sinding, hvor han er husmand og smed.

Jens Pedersen dør den 9. maj 1856 i Sinding sogn 68 år gammel. Anna Margrethe gifter sig igen i 1858 i Sinding Kirke med enkemand og aftægtsmand Rasmus Jensen. Hun dør 18. oktober 1882 i Kragelund sogn.

Gludbjerg Mølle opføres af Frederik Vilhelm Lund

I årene 1831–1885 drives "Gludbjerg" som landbrugsejendom med flere forskellige ejere. Her har også boet en prammand, en skrædder og flere pottemagere. En af ejerne, Søren Pedersen, bliver fundet død på marken den 25. januar 1852.

Den 10. april 1885 købte møller Frederik Vilhelm Lund "Gludbjerg" og opførte en vindmølle skråt over for ejendommen på sydsiden af Øster Bordingvej, som han kaldte Gludbjerg Mølle. Møllen lå på en bakketop ca. 200 meter syd for vejen.

Frederik Vilhelm Lund var mølleforpagter 1880-1885 af Kejlstrup Mølle (Nørretorv) i Alderslyst, som var ejet af "Vester Kejlstrup", men han må have set sin fordel i at opføre Gludbjerg Mølle.

Den betjente navnlig Øster Bording, Overgård og gårdene ved Balle Kirke. De sidste havde dog også tit ærinde til Silkeborg og tog da gerne møllesækken med til Kejlstrup Mølle. Købmand Grove i Silkeborg lod i en række år større kornpartier male på Gludbjerg Mølle.

I 1890 havde Frederik Vilhelm Lund ansat en møllersvend, men søgningen indskrænkedes i samme takt, som motordrevne møller vandt frem.

Mary og Viggo med barnebarn.

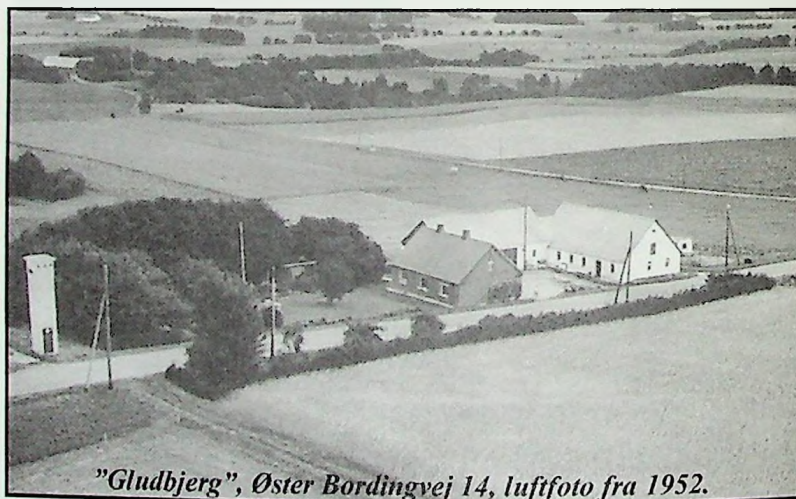
Gerda Marie Sørensen fortæller i 1999 i Ballelundbladet

"Der, hvor Øster Bordingvej støder sammen med Brunbakkevej lidt forbi trekanten, lå Gludbjerg Mølle på en bakketop på sydsiden af vejen. I ejendommen, der ligger på den anden side af vejen, lige overfor, boede den familie, der bestyrede møllen. Møllen var af stor betydning for beboerne, da de her kunne få deres korn malet til grutning, det var mest byg, rug og havre. Rugen kunne også males til mel til bagning - hvede ligeså, men det blev der ikke avlet ret meget af i Øster Bording.

Det var sjovt at komme med, når min far kørte til møllen, hestene var ikke bange, selv om møllen gik, men det gav godt nok et gys i mig, når de store møllevinger kom susende forbi. Der var selvfølgelig hegn for, så man ikke kunne komme helt ind til vingerne, men alligevel kunne komme ind i møllen og aflevere sækkene med korn og få grutning med tilbage".

Mary og Viggo i møllen

I 1925 stoppede møllen, hvorefter den blev nedrevet i 1926-27. Men møl-

"Gludbjerg", Øster Bordingvej 14, luftfoto fra 1952.

len nåede at fungere endnu nogle få år, idet vejmand og tromlefører Thorvald Jensen købte møllen og genbrugte en del af den til en mindre vindmølle i Øster Bording by.

Fra 1927-1966 var ejendommen ejet af Mary og Viggo Andersen. De blev aldrig kaldet andet end Mary og Viggo i møllen. Mary gik ud som kogekone, og så havde hun mange høns. Viggo Andersen havde to gule nordbagger heste og kørte i mange år samme mælketur over Kjærsgård ad Buskelundvej til Silkeborg Andelsmejeri. Ved siden af mælketuren havde han nogle få køer og solgte frisk mælk til flere af naboerne. Adskillige børn har oplevet at skulle gå ned til Viggo hen under aften og få aluminiumsspanden fyldt med frisk varm komælk, når køerne var blevet malket.

Viggo Andersen døde i 1966 og Mary solgte da ejendommen til Niels & Jens Bratner Jensen, og købte huset Øster Bordingvej 47.

Ingolf Brogaard overtager "Gludbjerg" efter Brauner brødrene

Niels Bratner var udlært som murer hos Aage Nørgaard. Jens Bratner var revisor og gift med Tove Winther, Balle, og de havde hus på Bakkevænget. Huset solgte Jens Brauner senere til Privatbanken København. Niels Brauner havde sine murerredskaber m.v. opbevaret på "Gludbjerg".

De to brødre viste sig som store bygherrer i den store byggeperiode i 1960'erne. De fik også forhandling af Uno-X fyringsolie og havde ansat chauffør Ingolf Brogaard til at køre tankvogn. Da de to brødre gik konkurs overtog Ingolf Brogaard oliedepotet og flyttede det til Viborgvej 13, Alderslyst og senere til Herningvej i Lysbro.

Ingolf Brogaard var oprindelig kontrolassistent og boede først til leje hos Andreas Mikkelsen på Nørhedevej 42, og derefter på "Mosegaard" i Øster Bording by. Ingolf Brogaard blev som kontrolassistent i 1959 afløst af Karl Pedersen, Jordkærvej 31, Øster Bording.

Lene og Jørn Pagh overtager "Gludbjerg"

Lene og Jørn Pagh købte "Gludbjerg" i 1980. I starten drev de ejendommen med lidt besætning, bestående af kvæg og fritgående grise. Jørn Pagh er programmør og Lene arbejdede tidligere som sygeplejerske i Gjerrn Kommune.

I 1980-90 havde de nogle marker med "pluk selv" jordbær til stor glæde for mange. Jørn Pagh har også dyrket juletræer og solgt pyntegrønt.

Den glemte ejendom

Af Vagn Lihn Kristensen

Dybt inde på Overgård Mark kunne man tidligere finde ruinerne af "Den glemte ejendom", som Peder Mortensen påbegyndte opførelsen af i 1916, men som aldrig blev færdig og blot stod og forfaldt til den styrtede helt sammen. Historien om den glemte ejendom er:

Peder Mortensens forældre Morten Jens Karlsen og hustru Inger Johanne havde på tvangsauktion den 16. februar 1901 købt den lille forsømte ejendom "Tipholt", Overgårdvej 3, for overtagelse samme dato. Morten Jens Karlsen kom fra "Bavns", Øster Bordingvej 9, Balle Huse, som han havde solgt til datteren og svigersønnen Maren og Kristen Sørensen Nørgaard.

Købsprisen for ejendommen "Tipholt" matr. nr. 2c med avl og afgrøder var 800 kr. + omkostninger 249,85 kr. Der hørte 16 ha til ejendommen, hvoraf ca. halvdelen af jorden lå på nordsiden og den anden halvdel på sydsiden af Overgårdvej.

*Tipholt, Overgårdvej 3, Overgård mark
Foto ca. 1901.*

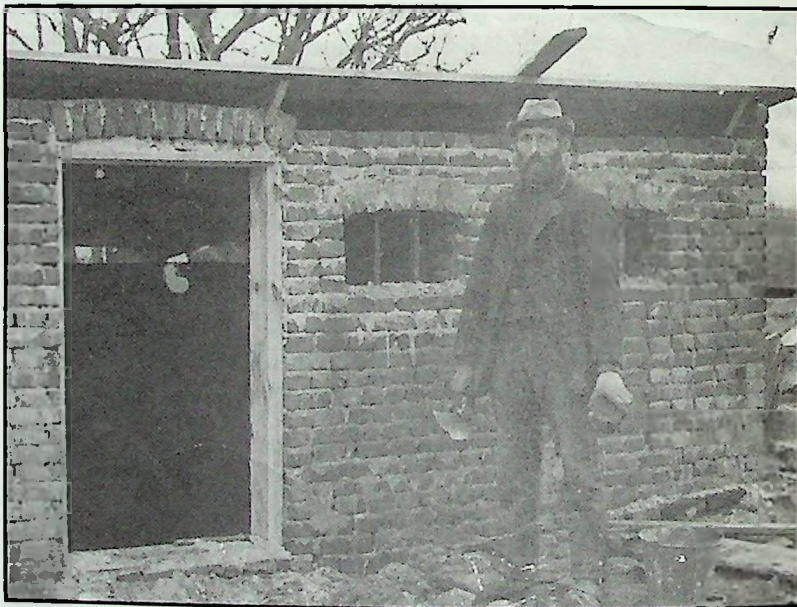

Ejendommens bygninger lå syd for Overgårdvej med stuehusets facade ud til vejen og en vinkeludbygning med facade mod øst til gårdspladsen. Overgårdvej gik således helt tæt på stuehuset. På gårdspladsen stod et stort lindetræ.

Peder Mortensen kom hjem fra Amerika

I 1912-13 byggede Morten Jens Karlsen et hus på Nørhedevej 29. Her flyttede han ind, da sønnen Peder Mortensen vendte hjem fra Amerika i 1913 og overtog ejendommen "Tipholt" på Overgård Mark. Peder Mortensen blev gift 1915 i Balle Kirke med Johanne Sofie Jensen.

De fik to børn i den gamle og saldefærdige ejendom. Morten Karl Mortensen blev født den 19. maj 1916 og Inger Kirstine Mortensen den 2. april 1918.

Morten Jens Karlsen, Nørhedevej 29.

Peder Mortensen overtager "Tipholt" i 1916

Fra husejer Morten Jens Karlsen til Peder Mortensen:

Den mig iflg. auktionsskøde af den 19. februar 1901, tinglæst 22. s. m. tilhørende ejendom kaldet "Tipholt", matr. nr. 2c Overgård. Med påstå-ende bygninger med tilhørende avl og afgrøder, besætning og avlsredskaber. Købesummen er fastsat til 6.000 kr. heraf er 1.000 kr. løseøre.

<i>Aftalt købspris</i>	<i>6.000 kr.</i>
<i>Kreditforeningslån, for mindre ejendomme</i>	<i>2.000 kr.</i>
<i>Husmandshypotekforening</i>	<i>800 kr.</i>
<i>Restkøbesum</i>	<i><u>3.200 kr.</u></i>
	<i><u>6.000 kr.</u></i>

Ved folketællingen i 1916 er Peder Mortensen opført som landbruger og han er noteret for:

Indkomst:	600 kr.
Formue:	0 kr.
Statsskat:	0 kr.
Kommuneskat:	5 kr.

Men der gik ikke lang tid, inden Peder Mortensen blev klar over, at ejendommen både jordmæssigt og navnlig bygningerne var så dårlige, at de kun var til nedbrydning. Lidt nordøst for ejendommen dybt inde på Overgård Mark købte han den 17. marts 1916, 19,7 ha. matr. nr. 2s, Hartk. 3 Fdk. ½ Alb. (*Hvor stort et afkast jorden kunne give, altså en skattebe- regnings-form for skattemyndighederne.*)

Den glemte ejendom opføres

Her påbegyndte Peder Mortensen opførelsen af sit nye hjem "Den glemte ejendom", som aldrig blev færdig. Der var tale om et stuehus af sten og træ samt en udbygning. Peder Mortensen og hans far gik selv og byggede husene, som var primitive og ikke særligt store.

Området matr. nr. 2s eller en stor del af matriklen var nogenlunde god sandjord, hvoraf ca. 1 tdr. land lå hen som et sumpet kær. Jens Snede,

Jens Snede.

"Hylkærbakke", købte den 9. februar 1918 matr. nr. 2s af Peder Mortensen for 4.000 kr. Det meste af matriklen blev beplantet af Jens Snede. Han havde i perioden 1920-40 gerne nogle kvier gående i området og ved at grave et hul i blåleret, opstod der et fint vandhul til kreaturerne.

"Tipholt" truet af tvangsaktion

Den gamle ejendom "Tipholt" var stadig beboet af Peder Mortensen i 1916. Han havde sat sig i større gæld, end han økonomisk kunne klare og et forfaldet krav kunne han ikke svare, hvorfor ejendommen "Tipholt" var stærkt truet af en tvangsauktion.

Peder Mortensens bror lærer Rasmus Mortensen, Lindeballe Skole, var i 1910 blevet gift med Signe Ravnholt fra Thorning, hvis far Søren Christensen Ravnholt var en pengestærk mand, der hjalp sin datter og svigersøn med et arveforskud, så de kunne hjælpe Peder Mortensen i den økonomiske krise.

Lærer Rasmus Mortensen, Lindeballe, overtager "Tipholt"

Peder Mortensen solgte i 1919 "Tipholt", matr. nr. 2c Overgård, til sin bror lærer Rasmus Mortensen, Lindeballe. Peder Mortensen rejste derefter med familie tilbage til Amerika og kom aldrig tilbage til Danmark.

Uddrag fra skøde læst den 2. december 1919.

Sælger, Peder Mortensen, Overgård Mark.

Køber, Rasmus Mortensen, Lindeballe.

Aftalt købspris 5.600 kr.

Kontant ved handel 1.400 kr.

Kreditforeningslån 2.600 kr.

Kontant ved skødemodtagelse 1.600 kr.

5.600 kr.

Med påstående bygninger med disses mur- og naglefaste tilbehør, derunder navnlig kakkelovne, komfur og indmuret kedel, redskaber og maskiner.

Der medfølger til Rasmus Mortensen, 25 tdr. kartofler, havreafgrøder og rughalm fra årets høst. Rasmus Mortensen skal forestå efterårsåning af 2 tdr. rug samt opkomning (speciel opløjning med dyb fure og høj kam) af 1½ Tdr. land til beplantning.

Rasmus Mortensen lader "Tipholt" nedrive i slutningen af 20'erne

Nedbrydningsmaterialerne blev kørt i et mosehul sydvest for ejendommen. Han lod nogle sten markere, hvor stuehuset havde ligget, men i 1999 var de helt groet efter. Et dige markerer dog stadig, hvor haven gik til. Bagest i haven imellem nogle træer står Morten Jens Karlsens gravsten fra Balle kirkegård, som er stillet her af et barnebarn til Helge Ravnholt Mortensen.

De kommende år fik Rasmus Mortensen sat skik på skoven. Han beplantede hele ejendommen med rødgran og bjergfyr på de dårligste jorder.

Ejendommen, matr. nr. 2c, og 2z Overgård Mark overtoges ved Rasmus Mortensens død i 1965 af hans arvinger:

- a) Eva R. Mortensen gift Værge
- b) Gudrun R. Mortensen gift Skaarup-Jørgensen
- c) Erling Ravnholt Mortensen
- d) Helge Ravnholt Mortensen

Helge Ravnholt Mortensen, der var uddannet skovfoged, opkøbte efterhånden de ovennævnte arealer af sine søskende. Ved Helges død i 2000 købte Jens Heine Overgaard og Jørn Kildegaard Hansen skovene.

Fakta.
Peder Mortensen (1879-).
Morten Jens Karlsen (1846-1920) og hustru Inger Johanne (1847-1930).
Johanne Sofie Jensen, født 1888 i Silkeborg
Jens Snede (1864-1956), "Hylkærbakke".
Helge Ravnholt Mortensen (1926-2000).

Sognefogeder i Balle sogn

Af Vagn Lihn Kristensen

Ifølge forordningen af den 11. november 1791 beskikkes sognefogeden af amtmanden. *Enhver sogneborger er pligtig til mod et vederlag at lade sig beskikke som sognefoged og varetage denne bestilling i mindst tre år. Sognefogeden er nærmest at betragte som en underordnet politimyndighed, der skal våge over god orden og påse, at udstedte forskrifter ikke overtrædes. Desuden er der tillagt ham forskellige andre hverv. Det er således sognefogeden, der foretager udlæg og udpantningsforretninger. Han er endvidere lægmand og forretter borgerlige vielser. Hans beskikkelse bliver bekendtgjort for sognets beboere ved et kirkestævne.*

Fra 1873 til 1924 havde sognefogeden endvidere til opgave at føre tyndeprotokollen. Heri blev alle tjenestefolk registreret, når de flyttede til eller fra sognet. Samtidig påtegnede han den pågældendes skudsmålssbog. Før 1873 blev denne funktion varetaget af sognepresten, der førte kirkebogens til- og afgangslister. Efter 1924 overgik denne funktion til folkeregisteret.

En anden protokol, som sognefogeden skulle føre, var "Lægdsrullen", som holdt styr på de unge mænds militærtjeneste. Ved 16 års alderen skulle alle unge mænd tilmeldes lægdsrullen, det var strafbart at undlade dette. Ligeledes skulle man melde flytning, hvis man rejste fra sognet.

De fleste sognefogedembeder er i dag forsvundet, men ordningen har fået lov til at bestå på en række småøer, hvor det ordinære politi ikke kan komme frem hurtigt og gribe ind over for eksempelvis husspektakler eller foretage bevissikring i forbindelse med færdselsuheld.

Mange sognefogeder assisterer desuden politiet med udlændingekontrol. I 2010 var der omkring 17 sognefogeder tilbage i Danmark. Sognefogederne har ingen særlig uddannelse og de har ikke videre beføjelser til at efterforske og forhindre kriminalitet end almindelige borgere. Sognefogederne oppebærer en symbolsk løn mellem 1.200 og 4.000 kr. om året.

Kommunalreformen i 1970 indebar, at sognefogedernes arbejde skulle overgå til andre offentlige instanser som landbetjenten, kirkekontoret og kommunkontoret.

I en skrivelse fra justitsministeriet nedlagdes sognefogedembedet i Balle sogn den 31. marts 1973.

Sognefogeder i Balle sogn.

1. Povl Nielsen.
2. Jens Christensen (Hvoll) - var sognefoged til august 1847.
3. Christen Jensen (Hvoll) - var sognefoged efter sin far fra 1847 til den 31. juli 1849.
4. Peder Danielsen - var sognefoged fra den 1. august 1849 til den 31. december 1880.
5. Thomas Pedersen - efterfølger sin far Peder Danielsen som sognefoged fra den 1. januar 1881 til den 31. december 1921.
6. Thomas Jørgensen - var sognefoged fra den 1. januar 1922 til 1924.
7. Morten Vad - var sognefoged fra den 1. juli 1925 til 1955.
8. Svend Brøchner Pedersen - sognefoged fra 1955 til 1973, var den sidste i Balle sogn.

Fakta

1. Povl Nielsen, født 1761 på "Vesterbordinggård", Vester Bording - dør den 14. august 1841 i "St. Ballegaard", Chr. Winthersvej 18, Balle.
Forældre: Gårdmand Niels Pedersen og Mette Poulsdatter
Gift 1787 med enke Anne Sørensdatter, født 1757 i "Balle Overgaard", Balle sogn - dør den 16. september 1841 i "St. Ballegaard".
Forældre: Gårdmand Søren Sørensen og Margrethe Christensdatter

Fakta

2. Jens Christensen (Hvoll), født 1779 på "Vesterskovgaard", Vesterbakken 5, Gl. Balle by - dør den 26. juni 1862 i "Vesterskovgaard".
Forældre: Gårdmand Christen Sørensen Hvoll og Zidsel Jensdatter
Gift den 1. november 1804 i Balle Kirke med Birthe Nielsdatter, født 1781 i "Damgaarden", Sinding Hovvej 3, Balle Kirkeby - dør den 3. november 1844 i "Vesterskovgaard".
Forældre: Gårdmand Niels Petersen og Sidsel Thøgersdatter

Fakta

3. Christen Jensen (Hvoll), født den 1. marts 1809 i "Vesterskovgaard" - dør den 10. maj 1888 i "Mosegaard", Øster Bordingvej 41, Øster Bording.

Forældre: Gårdmand og sognefoged Jens Christensen Hvoll og Birthe Nielsdatter

Gift 1. gang med Mette Marie Jensdatter, født den 23. juni 1811 i Lysbro, *Linå sogn - dør 35 år gammel af en ukendt sygdom den 7. februar 1846 i "Mosegaard", Øster Bording.

Forældre: Jens Pedersen og Else Sørensdatter.

Gift 2. gang den 4. maj 1847 Balle Kirke med Ane Margrethe Jensen, født den 20. november 1819 i Lysbro, *Linå sogn - dør den 22. december 1908 i Lysbro, Balle sogn.

Forældre: Jens Pedersen og Else Sørensdatter

**Området øst for Lyså var Linå sogn og vest for Lyså Balle sogn*

Christen Jensen (Hvoll) blev udnævnt til dannebrogsmænd. Aldrig har man vist i Balle sogn haft en så alvidende politisk foregangsmand. 21 år gammel kom Christen Jensen i tjeneste hos herredsfoged Holm, Lysgaard

Hids Herred, hvor han en halv snes år førte dennes pram og deltog som herredsfogedens tillidsmand i kontrollen med pramfarten på Gudenåen.

I 1837 købte Christen Jensen ejendommen matr. nr. 5a "Højgaard", Buskelundvej 4, Hvinningdal, for i 1842 at købe en større gård, "Mosegaard", i Øster Bording.

Christen Jensen (Hvoll).

Fakta

4. Peder Danielsen, født den 28. september 1806 i "Neder Buskelund", Gl. Balle by - dør den 24. juli 1890 i "Neder Buskelund".

Forældre: Gårdmand Daniel Pedersen (Munk) og Ane Christensdatter

Gift den 23. marts 1839 i Gødvad Kirke med Else Marie Christensdatter Winther, født

den 21. december 1811, Øster Bordingstræde 16, Øster Bording - dør den 24. august 1891

i "Neder Buskelund".

Forældre: Gårdmand Christen Sørensen Winther og Ane Sørensdatter.

Peder Danielsen blev dekoreret med dannebrogsmændenes hæders-tegn. Det var Peter Danielsen, der måtte optage rapport, da den 14årige dreng Niels Andreasen fra Balle Huse tog sig selv i livet ved hængning i et færehus på Brunbakkevej.

Thomas Pedersen skriver i sine erindringer:

"Vi drenge besøgte ofte breve for min far, der var sognefoged og vi måtte gå til herredskontoret med breve. Kontoret var da på "Holgersdal", i Levring sogn, godt 2½ mil dertil. Det var før chausseen blev anlagt fra Silkeborg til Viborg. Vi gik da gennem Sejling, Serup By og skov, Vinderslev By, Almtoft og Hørup. En vinterdag skulle et brev besøges, det regnede og blæste, vi to brødre skulle gå med brevet. Vi gav os lidt derved. Fader sagde: "I er hverken af sukker eller salt, I regner ikke ud".

Fakta

5. Thomas Pedersen, født den 4. november 1847 i "Neder Buskelund", Gl. Balle by - dør 88 år gammel den 16. januar 1935 i "Villa Skovslund" Sølystvej 5, Alderslyst.

Forældre: Gårdmand Peder Danielsen og Else Marie Christensdatter.

Gift den 27. marts 1879 i Balle Kirke med Dorthea Marie Andersen, født den 24. februar 1849 i "Karenslund", Øster Bordingvej 20, Øster Bording. Dør den 14. maj 1934 i "Villa Skovslund".

Forældre: Gårdmand Anders Hansen og Susanne Margrethe Johansen.

Thomas Pedersen. Ved siden af at være sognefoged var han i 40 år også lægdsmand i Balle sogn. Han blev dekoreret den 15. februar 1907

som dannebrogsmænd. Der blev holdt stor afskedsfest for Thomas Pedersen, da han holdt som sognefoged. Gaven han fik, var en sølvkaffekande med indskriften: *Th. Petersen og Hustru. Sognefoged i Balle fra 1881 til 1921. Fra sognets beboere.*

Dorthea Marie Andersen og Thomas Pedersen.

Fakta

6. Thomas Jørgensen, født den 24. maj 1880 i "Mosegaard", Balle Kirkeby - dør 82 år gammel den 12. juli 1962 i Alderslyst.

Forældre: Gårdmand Mads Christian Jørgensen og Ane Thomsen

Thomas Jørgensen.

Thomas Jørgensen, som var ugift, blev også udnævnt til dannebrogsmænd. Ved siden af bestred han et utal af offentlige erhverv.

Gødvad-Balle Sogneråd, 1921.

Balle Sogneråd 22 år deraf 11 som sognerådsformand.

Sognerådsformand, 1924 - 1933 og 1941 - 1943.

Sognerådsformand, 1926 for Balle sogn inkl. Alderslyst og Lysbro.

Sognerådets næstformand, 1933 - 1941.

Amtsrådsmedlem 15 år, 1935 - 1950.

Formand for Silkeborg Andelsmejeri 12 år, 1931 - 1943.

Sygehusbestyrelsen Kjellerup sygehus.

Silkeborg Rutebiludvalget.

Balle Menighedsråd, kasserer 11 år, 1934 - 1945.

Kommunekasserer og folkeregisterfører.

Fakta

7. Morten Vad, født den 31. maj 1886 i "Kærgaard", Balle Kirkeby - dør den 17. januar 1968 Balle Bygade 36.

Forældre: Gårdmand Søren Pedersen Vad og Mette Marie Pedersen

Gift den 11. november 1924 i Sejling Kirke med Meta Pedersen, født den 2. marts 1904 i Sejling sogn - dør den 26. juli 1991 i Balle Kirkeby.

Forældre: Gårdmand Jens Pedersen og Kirstine Pedersen, Sejling.

Morten Vad blev i 1955 udnævnt til Ridder af Dannebrog. Ved siden af embedet som sognefoged, var han også pantefoged. Morten Vad havde sin embedskasket hængende i entreen, men han brugte den sjældent, dog bar han den altid, når han var ude som pantefoged.

Sognefogeden foretog også registrering af ægteskaber og foretog de borgerlige vielser. I Balle sogn var der 100 borgerlige vielser 1924-1939, hvoraf de 78 blev viet i Silkeborg og 22 af sognefogeden i Balle sogn. Langt de fleste, der blev viet, var Alderslyst borgere.

Inddrivelse af restance og amtstueskat var også en af sognefogedens opgaver. Amtstueskatten var ikke de store beløb, men pengene var små, så det hændte ret ofte, at Morten Vad måtte af sted for at inddrive

Morten Vad.

dem. Udbringning af stævninger var også sognefogedens opgave. Skulle en person stævnes til en afgørelse i retten, skulle en stævning personlig overbringes den stævnedede person.

Ingeborg, Morten Vad's datter, fortæller, at der var områder hendes far kom mere til end andre, blandt andet var han ofte på Nørhedevej og området der omkring. Det var sådan, at når Morten Vad var ude i embedes medfør som pantefoged eller med en stævning, ville han gerne have en af sine piger med som vidne. Ingeborg fortæller, at hun dog aldrig er blevet brugt i en vidnesag.

Det var også hos sognefogeden, at man skulle hente hundetegn. Hvert år ved nytårstid skulle alle egnens hunde have nyt hundetegn. Morten Vad havde en protokol, hvor hundens ejer blev indført, hundens race, om det var en han eller en tæve og endelig forsikrings police nr.

Det med racen, udviklede sig engang imellem til en debat om, hvorvidt "gadekrydset" hældede til den ene eller anden race.

Fakta

8. Svend Brøchner Pedersen, født den 10. maj 1915 på "Vesterbordinggård", Vester Bording - dør den 18. juni 1993 på Ballelund.

Forældre: Gårdmand Anders Christian Pedersen og Karen Brøchner

Gift den 18. september 1938 i Balle Kirke med Alis Rasmine Sørensen Hjorth, født den 6. februar 1916 på "Baunsgaard", Kjærsgård Mark - dør den 28. marts 1997 på Ballelund.

Forældre: Gårdmand Laurs Sørensen Hjorth, og Sørine Martine Sørensen Hjorth.

Svend Brøchner Pedersen. Borgerlige vielser stod sognefogeden for, men da man ikke havde noget lokalt rådhus udover Øster Bording Skole, der var blevet brugt til kæmnerkontor fra 1964, blev vielserne foretaget i Svend Pedersens dagligstue – den fine stue.

Således fortæller Henning Nielsen, der blev gift med Jette, der var husbestyrerinde hos ham efter Bente Lykke Nielsens død i 1979. *"Vi blev viet i dagligstuen af Svend, og han ønskede os held og lykke, vi skålede i et glas portvin. Bagefter fik vi kaffe og småkager af Alis i spisestuen"*.

Balle kirkegård

Af Vagn Lihn Kristensen

Hjørnet hvor gammel brugs lå.

At Balle Kirkegård altid har ligget, hvor vi finder den i dag er jo ganske klart. Men at der på det nordøstligste hjørne og op af skrænten engang lå en købmandshandel, er der ikke mange, der tænker på, når man går på den gamle kirkegård.

I 1906 lå der i Balle Kirkeby på vestsiden af Viborgvej fire gårde, "Mosegaard", "Kirkegaard", "Kærgaard" og "Damgaard" samt skolen, som blev bygget i 1906. På østsiden af Viborgvej lå der et par gårde samt et hus, Hestehavevej 3, som nærmest var et aftægtshus for "Kirkegaard".

"Mosegaard".

"Kirkegaard".

"Kærgaard".

Anders Krogh etablerer købmandsbutik

Den 13. oktober 1906 købte købmand Anders Krogh et jordareal af gårdejer Mads Chr. Jørgensen fra "Mosegaard" i Balle Kirkeby for 300 kr. "Mosegaard" lå, hvor rundkørslen Viborgvej - Nordre Højmarksvej er anlagt.

Købmand Anders Krogh var gift med Karen Pedersen. I 1902 havde han en mindre detailhandel på Balle Kirkevej 21a i Gl. Balle by, men han har sikkert ønsket at flytte sin forretning ud til en mere befærde vej, nemlig hvor Balle Bygade mandede ud i Silkeborg-Viborg landevejen.

Købmand Krogh byggede her et hus med forretning og lånte 2.100 kr. i kreditforeningen til byggeriet.

I 1911 solgte Anders Krogh købmandshandlen til Aage J. Pedersen, Krondal, Nørre Snede. Prisen var 4.800 kr. med kakkelovne, komfur, indmuret kedel, butiksinventar, kaffemølle og vægte. Kurant varelager overtoges til fakturapriser.

Starten på Balle Kirkeby Brugsforening

I Balle Kirkeby opstod der så en ide om at etablere en brugsforening, og den 14. marts 1916 afholdtes der et møde i Balle Kirkeby Skole, hvor lærer Bech Jensen, Carl Andersen, "Balle Skovgaard", Niels Mikelsen, Skægkær, Troels Petersen, Balle Nørre-mark og Poul Poulsen, "Ballelund" dannede en bestyrelse. Poul Poulsen blev valgt til formand og lærer Bech Jensen kasserer/forretningsfører. Gårdejerne Søren Vad og Søren Skovlund valgtes som revisorer.

Den 26. april får man næringsbevis til at drive Balle Kirkeby Brugsforening med detailsalg uden stærke drikke. Aage J. Pedersen solgte nu sin forretning til Balle Kirkeby Brugsforening og blev derefter ansat som uddeler. Prisen for den gamle købmandshandel var 5.400 kr. + varelager. Balle Kirkeby Brugsforening drives herfra frem til 1937.

Bestyrelsen ved åbningen i 1916.

Balle Kirkeby Brugsforening 1977.

Balle Kirkeby Brugsforening etablerer ny butik på Balle Bygade 2

I løbet af efteråret 1936 købte man det modsatte hjørne, Balle Bygade 2 af Laura Nielsen fra "Kirkegaard" for 1.841 kr. og opfører en ny butik, som indvies i 1937. Bestyrelsen bestod da af: Gårdmændene Poul Poulsen, Thomas Jørgensen, Johannes Thøgersen, Marius Stenholt og Morten Vad, alle fra Balle.

Da Viborg Amts Vejvæsen ønskede udsigtsforholdene af Kragelundvejens udkørsel forbedret, henvendte man sig til Balle Kirkeby Brugsforening og Balle Menighedsråd om en påtænkt omlægning af Kragelundvej (Balle Bygade) og en bedre udkørsel i Viborg landevej. Der sendtes derefter et tilbud til Balle Kirkeby Brugsforening og Balle Menighedsråd med en påtænkt erstatning.

Den 14. juni 1936 holdt Balle Menighedsråd møde hos Thomas Jørgensen på "Mosegaard", hvor sagen blev behandlet. Da Viborg Amts Vejvæsen ville yde 3.000 kr. til projektet, er menighedsrådet villig til at yde 2.000 kr. på betingelser af, at brugsforeningens bygninger fjernes og at kirkegården får et areal på ca. 1000 alen².

Balle Kirke overtager den gamle brugsgrund

De gamle bygninger fra 1906 solgtes til gårdmand og savskærer Ejler Bak, "Højbo", Brorsonsvej 1a, Gl. Balle, for 750 kr. Bygningen nedbry-

des og genbruges til et hus, som han opfører på Balle Kirkevej 40, Gl. Balle. Dette hus findes stadig - dog stærkt moderniseret.

Efter tjernelsen af den gamle brugsforening og omlægning af Balle Bygade længere mod nord overtog Balle Kirke grunden, som blev tillagt kirkegården. Det var nu påkrævet med en kirkegårdsmur, og ved licitation indkom der tre tilbud. Det dyreste tilbud var på 1.355 kr. mod det billigste på 707 kr. som i fællesskab var afgivet af murermestrene Knud Pedersen, Balle Huse, og Laurits Johansen, Øster Bording.

Menighedsrådet optog derefter et lån på 3.000 kr. til betaling af udgifterne ved overtagelse af grunden og opførelsen af en kampestensmur omkring arcalet.

Tornetræer på Balle Kirkegård

Forskellige dokumenter samt i bogen "Balle Sogn" af Rasmus Mortensen fra 1946, støder man på ordet tornetræer på Balle Kirkegård. Ved nærmere studier viser det sig, at tornetræer er det samme som tjørntræer, som voksede nordvest for kirketårnet. Her blev igennem århundreder de døde fra Hvinningdal begravet. Niels Gadkjær fortæller i sine erindringer, at det var en ældgammel skik, der måske går helt tilbage til Hvinningdal et. Beboerne derfra skulle være begravet under de gamle tornetræer.

Vi ved, at Hvinningdal nr. et ved Møllebækken syd for Mølhoved Bakke, (Odinsvej-Drejergårdsvej), hvor vi senere finder Hvinningdal Vandmølle, som omtales første gang i 1489. Det fortælles, at byen flyttede længere op i dalen mod nord efter en pest, hvor alle indbyggerne døde på nær to. De døde blev begravet under de store tornetræer på Balle Kirkegård.

Om det blot er en overlevering, ved vi ikke, men vi ved, at i starten af 1600-årene var der pest i Jylland. Den 15. januar 1603 får Frantz Rantzau på Silkeborg Slot *missive** om, at nogle af kronens bønder i Funder, Gødved by og Hvinningdal, i Silkeborg Len, har ansøgt om, at de på grund af deres armod må få nogen forskåning på deres landgilde (*skat*). Der stod mange gårde øde i Silkeborg Len på grund af den heftige pestilens (*pest*), som i de sidste år havde ramt hårdt her på egnen.

**kongelig skrivelse til én eller flere personer.*

Balle præstegård

Af Vagn Lihn Kristensen

I Kancelliets brevbøger kan man den 2. oktober 1558 (Em kloster) på side 212 læse om Balle præstegård, her står:

"Geoduod (Gødved) og Balle Kirker skal herefter altid være under en præst, der skal bo i Geoduod præstegård og maa oppebære Landgilden (forpagterens leje af jorden) af Balle præstegård, hvorimod herligheden (skat) af begge præstegårde som hidtil skal ligge til Silkeborg Slot".

Allerede den 23. oktober 1553 kan man i Kancelliets brevbøger læse, at Balle præstegård skal overgå til Hr. Michel (præsten) af Sejling, men dette holdt kun til 1558.

Det vil sige, at Balle og Gødved Kirker fra 1558 havde en fælles sognepræst, der boede i Gødved præstegård. Først i 1937 fik Balle Kirke igen sin egen præstebolig til sognepræst Jens Andersen på Ansvej 31 i Alderslyst.

Jens Andersen.

Præstegården som fæstegård og skole

Vi har således haft en præstegård i Balle sogn tilbage i tiden til 1558. Balle præstegård, også kaldet Annexgaarden, lå Balle Kirkevej 42-44, matr. nr. 1 Balle.

Efter at præstegården blev nedlagt i 1558, var den fæstegård under Vester Kejlstrup herregård til 1741, hvor bygningerne blev indrettet til sognets første skole.

Præsteboligen Ansvej 31.

Ved den store brand i Balle by den 12. maj 1790 nedbrændte 6 gårde, smedjen og skolen totalt. Skolen blev genopført i 1791 og fungerede som skole frem til 1907, hvor den blev nedbrudt. I 1905 blev der opført nye skoler i Øster Bording, Hvinningdal og Balle Kirkeby samt Alderslyst i 1907.

Kongen tilstod i 1573 præsten i Gødvad-Balle to pund korn årligt fra Silkeborg Slot på grund af kaldets ringe indkomst, som han ikke kunne leve af.

Balle Kirke var ejet af herregården Vester Kejlstrup, og fæstebønderne under Vester Kejlstrup betalte tiende til kirken og præsten ved Balle Kirke.

Gødvad præstegård brændte to gange. Første gang i 1719 og anden gang natten mellem den 18. og 19. december 1839. Begge gange blev præstegården genopført. Ved branden i 1839 brændte kirkebøgerne for begge sogne frem til 1790 og de var ikke sikret med en kopi.

I Gødvad kirkebog er der indført nogle kirkelige handlinger 1742-1790 som er nyindskrevet efter de reddede papirer, der ikke var brændt. Indførslen er ikke fuldstændig.

Fischer familien fra Vester Kejlstrup herregård

Clemen Fischer satte sig på flere måder et smukt eftermæle. Som mange større jordbesiddere på den tid gav, kalder og lønner han med 4 skilling af hver tønde hartkorn i sognet en degn i Balle, Jens Lauridsen (skoleholder 1741-1766), vel sagtens på samme måde som sønnen Niels Worm gør det ved degnen Rasmus Emborg i Gødvad,

Daniel Fischer og hustru Inger Fabich har sat sig flere minder i Balle Kirke. På en tavle på kirkens nordre væg står:

"Sen store Gud til Tak og Pris hans udødelig navn til ære er til Balle Kirke Zirat og samme Menigheds Nøtte, Kalk, Disk og Ablat-æske af Sølv indvendig forgyldt, vægtig 41 Lod 1 qtin givet, af Kongelig Majestæts Bygnings Inspektør, Velædle Seignr. Daniel Fischer til Vester Kejlstrup, og hans Kone madame Inger Fabich, hvilket nu værende Sognepræst velædle og vellærde Hr. Morten Reenberg haver i Gjemme, og på det samme icke udi Tiidens Længde og Ælde skulle forekomme og fra bemte Balle Kirke forrøches, eller og andre Stæder bruges end som udi bemte Balle Sogns Menighed have Giveren til Erindring for efterkommer udj Balle Sogn ladet denne Tavle bekoste og udi Balle Kirke opsætte Aar 1764".*

*På Kalchen står indstuchen:

*Guds Godhed tændte Hjertet an i Andags hede Lue
Og tidt indsluttet os i Naadens milde Arme
Med ydmyg Bøjeste den store Gud til Ære
Vi Balle Kirche nu vi Kalch og Disk forære.
D.F. - I.F. 1763*

Kirkesølv og gaver

I årene 1657-1661 havde kirkekassen ingen indkomster, da fjenden havde plyndret og ranet i Balle sogn under svenskekrigene.

På inventarlisten fra 1651 står opført, at kirkens fornemste klenodier "Kalch och disch af sølff" er borte. Disse blev under krigen 1643-1645, ifølge en senere tilføjelse, taget i forvaring af Sørfren Nielsen i Balle bye som på den tid var kirkeværge. Desværre fandt fjenden alligevel kirkesølvet, hvad man kan se af en regnskabspost under 1669-1670; "Som Kalch och disch blef i brandenborgernes tid Kirchen frarøffuit och Kirchen ingen siden haffuer bekommit, er Kirchen indkiøbt til beste 16 Lod Sølff for

12 Dr. " Sølvet findes i beholdning. Kirken havde simpelt hen ikke råd til at gøre mere ud af det. I 1681-1682 må man endnu nøjes med "Kalch och disch aff Thin".

Ikke blot sølvet, men også dåbsfadet, alterfløjlet og hvad andet kostbart kirken havde haft i eje blev frarøvet under krigene.

Tiender, en kirkeskat

Tiender, en kirkeafgift der påhviler sognenes landbrug og som svaredes in natura. En skat, er en tiende af indtægter af kornavl, kvægavl, biavl, fiskeri mv. En tredjedel af ydelsen tilfaldt kongen, en tredjedel præsten som løn og en tredjedel kirkeejeren til vedligeholdelse af kirken. På landbrørfornernes tid omsattes tiende til en fast årlig ydelse, som svaredes i korn eller penge på grundlag af kapiteltaksterne. Tiender blev først afløst af "penge" som skat i 1916.

Et tiendeskøde drejer sig om at købe retten til den kirketiende, dvs. korn og andre naturalier, som sognets bønder hvert år skulle aflevere til kirken eller kirkeejeren, mod at han betalte et fast beløb til kirken en gang om året. Køberen skulle så selv inddrive tiende og havde altså risikoen med dårlige betalere og år med misvækst og dårlig høst. Til gengæld kunne han bruge kornet og andet i sin egen bedrift eller sælge det videre. Normalt var det en god forretning for køberen, og kirken havde så et fast beløb uden besvær med at omsætte naturalierne til klingende mønt.

I 1572 bestemtes at alle kirke- og kongetiender skulle bortforpagtes til den, der ville give den højeste årlige afgift i korn til kirken eller kongen. Tienderne skulle leveres til forpagteren. Et sogns bønder kunne kollektivt forpagte tienden. Endelig kunne kongen skænke kongetienden som gave til kirker, skoler, præster, hospitaler mv. Omkring 1700 solgte Kronen næsten alle kongens kirketiender og hovedparten af de kongetiender, der ikke var foræret bort.

Oprindeligt var tienden virkelig en tiendedel af samtlige produkter, men fra Christian den femtes tid begyndte man at betale tiende efter hartkorn. Betegnelsen hartkorn = hårdt korn, rug og byg, var et mål for den mængde korn, en fæstebonde kunne betale til sin herremand, og hver enkelt fæstegård var vurderet til så og så mange tønder hartkorn.

Da man besluttede at indføre denne målestok for skattebetaling, blev det nødvendigt med en opmåling, vurdering og matrikulering af al Danmarks jord. En sådan fandt sted i 1688 kaldet Christian den femtes matrikel. Hermed havde man fået et mere retfærdigt beskatningsgrundlag end tidligere. Den sidste matrikel vurdering fandt sted i 1844.

Tiender som kornafgift eller rede penge

I 1810 kom en forordning, som gjorde det muligt at ændre den gamle tiendeafgift, der endnu betaltes i alle mulige slags naturalier, til en fast kornafgift, som eventuelt kunne betales i penge. Størrelsen af denne nye form for skat blev ikke fastsat ved lov, men kongen opfordrede tiendeejere og tiendeyderne til at træffe frivillige ordninger.

Det vakte en del uro blandt tiendeyderne, at de nu måske skulle til at betale tiender i penge. De var betænkelige ved at skulle udrede afgifterne i rede penge, da kontanter var noget højest usikkert i tiden efter statsbankerotten i 1813.

Det har ikke været muligt at finde dokumenter, der viser hvilken aftale, man fik i Balle sogn imellem tiendeejere og tiendeyderne. For i stort set hele Danmark fik de, som ønskede, lov til at betale kirke og præstetiende med korn i skæppen efter gældende bestemmelser.

Der skete nu det, at de jordejere, der havde råd til det, købte deres kirketiende. Det vil sige, at enkelte jordejere mod at betale et bestemt engangsbeløb blev fri for at betale kirketiende i al fremtid. Der var tale om en mindre pris for køb af kirketiende, og man så, hvorledes tiende skøder blev handlet mellem de selvejere, som havde lidt penge til overs, idet alle huskede statsbankerotten.

"Grønhøjgaard", Jordkærvej 35

Af Vagn Lihn Kristensen

"Skovhus" Jordkærvej 8, Øster Bording, var den gamle konges opsynshus for skytten ved "Vester Kejlstrup". Opsynshuset er nævnt så langt tilbage som 1657.

I det gamle opsynshus boede Christen Christensen (Degn), født 1794 i Refshale. Han blev gift 1826 i Kragelund Kirke med Ane Sophie Laursdatter, født 1805 i Krog ved Dalsgaard. Ane Sofie kendte ikke sin fødselsdato, men hendes mor havde fortalt, at det var noget før jul.

Ane Sofie og Christen fik syv børn, en af dem Margrethe Christensdatter blev i 1852 gift i Balle Kirke med Johannes Lauridsen fra Mausing.

Hedeparcel udstykkes fra "Skovhus"

I 1851 var en hedeparcel blevet udstykket fra "Skovhus". Margrethe og Johannes overtog det udstykkede areal, der var på 2 tdr. land opdyrket og 13 tdr. land lyngareal. Prisen for hele arealet var 250 rigsdaler (ca.400kr.).

Lyngen skulle afbrændes, alen brydes og først efter tre år kunne der sås rug i de opdyrkede arealer. I 1884, da Johannes Lauridsen døde 64 år gammel, havde han nået at få al jorden opdyrket og under kultur.

Margrethe og Johannes Lauridsen fik her på Jordkærvej 35 opført et lyngtækket beboelseshus med stald. Johannes Lauridsen får syv børn i første ægteskab. Han blev gift igen med Karen Jensdatter fra Vinderslev og de fik fire børn. Af de 11 børn dør tre som ganske små og en dreng, Anders Johannesen, der nedsatte sig som murermester, dør af den spanske syge i 1919.

Ved siden af landbruget og opdyrkning af lyngarealerne var Johannes Lauridsen væver, så når dagens arbejde var tilendebragt, tog han i tusmørket væven frem og vævede i så lang tid, som han kunne holde sig vågen.

Johannes Lauridsen solgte i 1882 en parcel, til sin nabo mod vest, Jens Peter Bording, som han havde et stort samarbejde med. Jens Peter Bording tilkøbte en del parceller, så han fik en gård på ca. 30 tdr. land.

Johannes Lauridsen dør 62 år gammel i hjemmet efter en dags sygeleje den 14. oktober 1884.

Jens Martin Johannesen overtager ejendommen i 1909

Jens Martin Johannesen havde siden han var 12 år, hvor hans far døde, hjulpet til i bedriften. I 1894 afljente han sin værnepligt i Viborg. Det var dengang, soldaterne endnu blev privat indkvarteret hos borgerne.

I 1925 kom Johanne Marie Lauritsen til Øster Bording, hvor hun blev husbestyrerinde for Jens Martin Johannesen.

Jens Martin Johannesen, kaldet Martin Johansen, blev gift 1930 i Balle Kirke med Johanne Marie Lauritsen, fra "Kirkebjerggaard" i Funder sogn.

De fik to børn, en dreng født i 1930 dør straks efter fødslen og en pige Karen Katrine Johannesen født i 1931.

Jens Martin Johannesen overtog ejendommen i 1909. I 1930 er der en besætning på 2 køer og 2 stude. I 1941 er besætningen på 8 køer + opdræt og studene er udskiftet med 2 jyske heste. Jens Martin Johannesen såede da stadig sit sædekorn med hånden.

Han købte af husmand og handelsmand Niels Pedersen (Knustrup) på Overgård Mark en stor engparcel i Funderholme, hvorfra de hvert år høstede meget hø.

I 1942 kunne man i Silkeborg Avis læse: 71årig med mæslinger

Læge Gloet, Silkeborg, blev i formiddags kaldt ud til gårdmand Martin Johannesen, Øster Bording, der var blevet syg. Han kunne konstatere, at gårdejereren, der er 71 år, var blevet angrebet af mæslinger. Han var blevet smittet af sin lille datter.

Karen og Ejnar Olesen blev de næste ejere af "Grønhøjgaard"

Karen Katrine Johannesen blev i 1953 gift i Balle Kirke med Ejnar Kristian Olesen, født i Bøstrup, Houbjerg sogn. Ejnar Olesen er opvokset i Hvinningdal.

Ejnar Olesen var i 1951/52 på Asmildkloster Landbrugsskole. I 1954 overtog han "Grønhøjgaard". Han var i 10-15 år i bestyrelsen for Hids Herreds Husmandskreds, i 1982 som kasserer. Karen Olesen har været kasserer for husholdningsudvalget. Den 26. juni 1980 holdt Hids Herreds Husmandskreds markvandring hos Karen og Ejnar Olesen. Konsulent Søndergaard, der var med som rådgiver på markvandringen, kunne konstatere, at mere velholdte marker havde han ikke set.

"Grønhøjgaard" drives som blandet landbrug.

Stuchuset er opført i 1931 og restaureret i 1977. Kombineret stald + lade er fra 1959, kalvestald fra 1970 og maskinhus fra 1976. Der er to betonsiloer til ensilage samt kornmagasin.

I 1990 er besætningen på 12 årskøer, 12 ungdyr og 5 slagtekalve, alle SDM. Derforuden en årsproduktion på 100 fedesvin. Gården har to traktorer samt en mejetærsker. Derudover benyttes også maskinstation. Ejendommen opvarmes med fast brændsel.

Silkeborg Avis 1959: Murer kom under nedstyrtet loft.

På Ejnar Olesens ejendom i Øster Bording kom murer Hans Steffensen i dag til skade under arbejdet på en ny staldbygning. Man har opført den nye stald uden på den gamle, og i formiddags var man nået til at skulle have loftet forbundet med de nye mure. Afstivningen svigtede imidlertid og loftet, der er af beton med jernbaneskinner som drager, styrtede ned i den ene side. Det meste af loftet holdt, men Hans Steffensen nåede ikke at komme væk og blev ramt. Han fik en flænge i hovedet og klagede samtidig

over åndedråtsbesvær, og i Falck ambulance blev han kørt til Centralsygehuset i Silkeborg. Her oplyser man, at han tilsyneladende ikke har pådraget sig indre kvæstelser, men han er under observation.

I Karen og Ejnar Olesens ægteskab er der fire børn:

Anna Birgit, Hanne, Henny og Jens Martin. Alle børnene er gift og bor her på egnen.

Karen og Ejnar Olesen har ivrigt deltaget i egnens aktiviteter, såvel i forsamlingshuset som i skolen og på idrætsforeningens boldbaner.

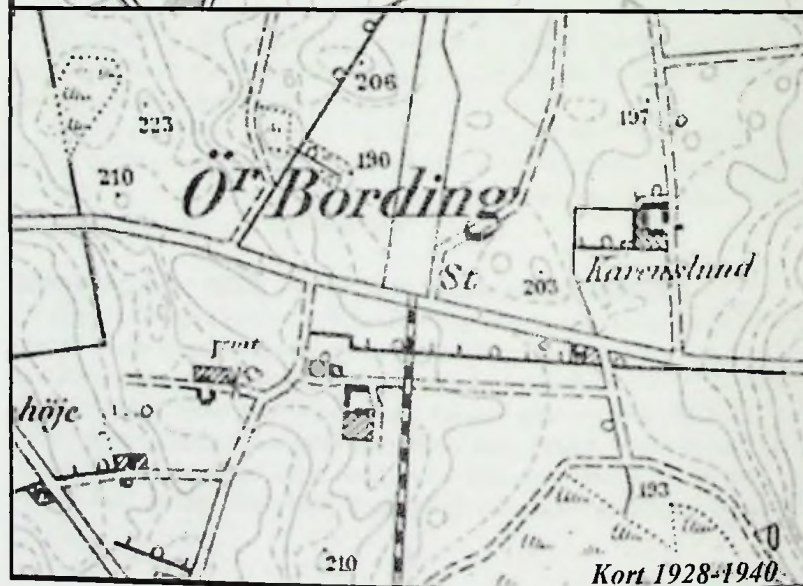
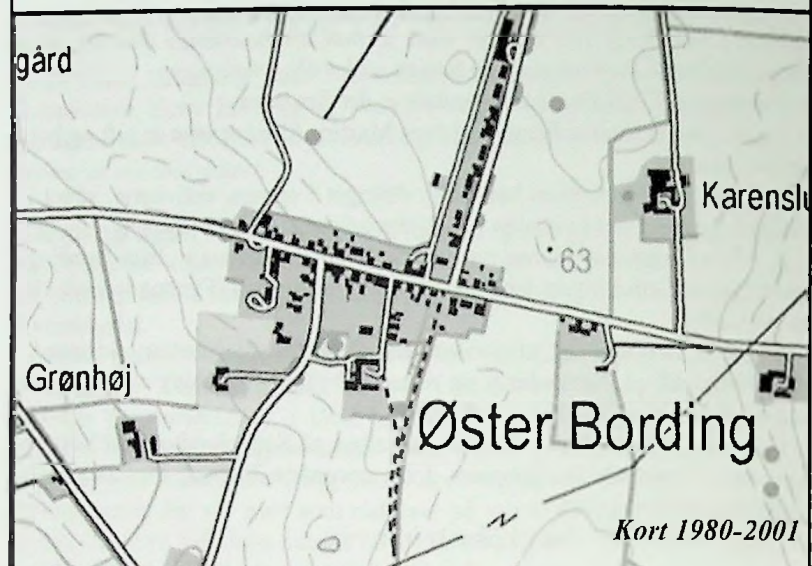
I 1946-47 dansede Karen og Ejnar Olesen skjolddans i Øster Bording under Anker Lemmings ledelse, og Henry Jørgensen (Fynbo) spillede til på sin violin.

I 2001 blev en del af jordarealet solgt fra til Kristian Schested, "Hylkærgaard" på Nørhedevej og resten + bygningerne blev overtaget af Lea og Poul Knudsen, der er mekaniker.

Karen og Ejnar flyttede da til et parcelhus på Kragelundtoften i Kragelund, hvor Karen døde i hjemmet d. 3. september 2009 og blev begravet på Kragelund kirkegård.

Ejnar Olesen bor i dag på Skovly i Bryrup.

Disse kort findes på hjemmesiden
<http://kmswww3.kms.dk/kortpaanettet/index.htm?map=dkfor>

Bestyrelsen består af

Hanne Just Pedersen, Vesterbakken 3 b, 8600 Silkeborg

Else B. Drejer, Jordkærvej 8, 8600 Silkeborg

Bodil Skov, Øster Bordingvej 54, 8600 Silkeborg

Herluf Winther, Toftebakken 19, 8600 Silkeborg

Regner Jørgensen, Sinding Østervej 5, 8600 Silkeborg

ISSN: 1904-8254